

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

2021.gada 10.augustā Nr. 1-5/165

Latvijas Sarkanais Krusts
secretariat@redcross.lv

Par apstākļiem atskurbtuvē

[1] 2021. gada 23. jūlijā Tiesībsarga biroja Pilsonisko un politisko tiesību nodaļas Prevenzijas daļas vadītāja Zanda Rūsiņa un konsultante sociālajos jautājumos Veronika Sproģe-Saksone bez iepriekšēja brīdinājuma apmeklēja biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts” atskurbināšanas pakalpojuma sniegšanas vietu, Stacijas ielā 46, Ludzā, (turpmāk – Atskurbtuve). Vizītes mērķis bija pārbaudīt Atskurbtuves atbilstību higiēnas prasībām¹, kā arī personu ievietošanas tiesisko pamatu.

Ierodoties Stacijas ielā 46, Ludzā, kas ir biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts” mājaslapā norādītā Atskurbtuves adrese, Tiesībsarga biroja darbinieki konstatēja, ka nav izvietota norāde par to, ka konkrētajā ēkā biedrība “Latvijas Sarkanais Krusts” sniedz atskurbināšanas pakalpojumu. Minētajā adresē atrodas arī Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ludzas iecirknis, kura ieejas durvis bija slēgtas. Tomēr pie ieejas durvīm bija norādīts dežurējošā policijas darbinieka telefona numurs, ar kuru telefoniski sazinoties, tika saņemta informācija par Atskurbtuves ieejas vietu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, aicinu izvietot informāciju uz ēkas fasādes par Atskurbtuves atrašanās vietu ar kontaktinformāciju, lai nepieciešamības gadījumā varētu sazināties ar Atskurbtuves darbiniekiem.

[2] Tiesībsarga biroja darbinieki, satiekot Atskurbtuves dežurantu, lūdza izrādīt Atskurbtuves telpas. Atskurbtuvē kopumā ir trīs telpas, kas ir paredzētas personu ievietošanai. Divas no tām bija iekārtotas atbilstoši higiēnas prasībām². Savukārt trešā telpa, kas esot paredzēta kā izolators un tajā ievietojot tikai agresīvi noskaņotas personas, nebija iekārtota atbilstoši higiēnas prasībām (telpā nav brīvi pieejams dzeramais ūdens; sanitārais mezgls nav aprīkots ar ūdens nolaišanas funkciju).

Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) 3.pants nosaka, ka nevienu cilvēku nedrīkst pakļaut spīdzināšanai vai cietsirdīgi vai pazemojoši ar viņu apieties vai sodīt.

¹ Saskaņā ar Ministru kabineta 2020. gada 8. septembra noteikumu Nr. 570 “Higiēnas prasības personu atskurbināšanas pakalpojuma sniegšanai” prasībām.

² Turpat.

Personu ievietošana telpā, kurai nav iekārtota ūdensapgādes sistēma (liedz iespēju nomazgāt rokas, noskalot kanalizāciju vai padzerties), var tikt interpretēta kā necilvēcīga izturēšanās.

Aicinu turpmāk neizmantojot trešo telpu personu ievietošanai, jo tā neatbilst minimālajām higiēnas prasībām.

[3] Atskurbtuves darbību regulējošie iekšējie normatīvie akti atradās redzamā vietā pie ziņojumu dēļa. Dežurants uzrādīja arī Personu ievietošanas reģistrācijas žurnālu un mutiski sniedza informāciju, ka ievietotās personas tiek ieslēgtas kamerās līdz tās izguļ reibumu. No žurnāla ierakstiem Tiesībsarga biroja darbinieki varēja secināt, ka personas tiek ievietotas Atskurbtuvē uz laiku līdz 12 stundām.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 94. pantu ikvienam ir tiesības uz brīvību un personas neaizskaramību. Nevienam nedrīkst atņemt vai ierobežot brīvību citādi kā tikai saskaņā ar likumu.

Konvencijas 5. panta pirmajā daļā ir gadījumu uzskaitījums, kuros ir pieļaujama personas brīvības ierobežošana. Minētās daļas e) punkts paredz, ka brīvību var atņemt likuma noteiktajā kārtībā, ja likumīgi tiek aizturētas personas ar nolūku aizkavēt infekcijas slimību izplatīšanos, vai garīgi slimas personas, alkoholiķi vai narkomāni, vai klaidoņi.

Saskaņā ar likuma "Par policiju" 12. panta 9. punktu policijas darbiniekam ir tiesības personas, kuras alkohola, narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu lietošanas rezultātā zaudējušas spēju patstāvīgi pārvietoties vai orientēties vai var nodarīt kaitējumu apkārtējiem vai pašas sev, **nogādāt iestādēs, kas sniedz atskurbšanas pakalpojumus, ārstniecības iestādēs vai mājoklī.**

Vienlaikus nevienā normatīvajā aktā nav noteikts, ka personu, kuru nogādā iestādē, kas sniedz atskurbšanas pakalpojumus, var turēt pret personas gribu. Līdz ar to, ievietojot personu Atskurbtuves kamerā aiz slēgtām durvīm un liedzot iespēju brīvi Atskurbtuvi atstāt, tiek ierobežota personas brīvība bez likumīga pamatojuma.

Turklāt no Personu ievietošanas reģistrācijas žurnāla ierakstiem bija secināms, ka Atskurbtuvē tiek ievietotas arī personas, kuras ir nonākušas policijas redzeslokā ģimenes konfliktu rezultātā, bet kurām nav nepieciešams atskurbināšanas pakalpojums.

Nemot vērā iepriekš minēto, aicinu pārtraukt uzņemt Atskurbtuvē personas, kurām nav nepieciešams sniegt atskurbināšanas pakalpojumu, kā arī nepieļaut personas brīvības ierobežošanu bez likumā noteikta tiesiska pamata.

Lūdzu viena mēneša laikā informēt tiesībsargu par veiktajām darbībām rekomendāciju ieviešanā, kā arī lūdzu sniegt informāciju ar kādām grūtībām saskaraties sniedzot atskurbināšanas pakalpojumu un vai, Jūsaprāt, šā brīža normatīvais regulējums ir pietiekams atskurbināšanas pakalpojuma sniegšanai.

Ar cieņu
tiesībsarga vietiece

Ineta Piļāne

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu